

Finansowanie dla dużych firm w warunkach obecnego kryzysu

Warszawa, 30.04.2020

1

Systemy gwarancji

pomocowych z BGK

- bieżąca praktyka

System gwarancji BGK

Gwarancje z Funduszu Gwarancji Płynnościowych (1/4)

Podstawowe warunki gwarancji z Funduszu Gwarancji Płynnościowych

- 1 | Maksymalna kwota gwarancji** do 80 proc. kwoty kredytu (kwota gwarancji od 3,5 mln zł do 200 mln zł)
- 2 | Kwota kredytu objętego gwarancją** do 250 mln zł (bez uwzględniania odsetek i kosztów związanych z udzielonym kredytem, których gwarancja nie obejmuje)
- 3 | Kryteria wysokości wsparcia** Kwota kredytu z zabezpieczeniem w formie gwarancji z FGP jest uzależniona **od kwoty wypłaconych wynagrodzeń** lub **łącznego obrotu** lub **uzasadnionego oświadczenia** dotyczącego potrzeb płynnościowych
- 4 | Okres gwarancji** do 27 miesięcy i nie dłużej niż okres kredytu + 3 miesiące
- 5 | Przeznaczenie gwarancji** zapewnienie płynności finansowej*
- 6 | Zabezpieczenie gwarancji** weksel własny in blanco kredytobiorcy

*Do **nowych lub odnawianych** po 1 marca 2020 r. **kredytów obrotowych** w rachunku bieżącym i **linii kredytowych** (w tym linii wielocelowych/wieloproduktowych; w ramach których dopuszczalne jest wykorzystanie środków z kredytu także w formie następujących instrumentów - **faktoringu odwrotnego, akredytywy dokumentowej, gwarancji bankowej lub dyskonta weksli**)

Wyłączenia

Gwarancją nie może być objęty kredyt:

- Na spłatę kredytu lub pożyczki
- Objęty inną gwarancją lub poręczeniem udzielonym przez BGK.

Tryb aplikowania

- **Wniosek o gwarancję** należy składać w **bankach kredytujących**, które podpisały z BGK umowy portfelowych linii gwarancyjnych. Lista banków jest opublikowana na stronie internetowej Banku Gospodarstwa Krajowego.
- **O decyzji** dotyczącej **udzielenia kredytu i objęcia kredytu gwarancją** z FGP będzie informował **bank kredytujący**.

Czym jest Fundusz Gwarancji Płynnościowych („FGP”)?

Fundusz Gwarancji Płynnościowych to nowy fundusz utworzony w ramach tzw. rządowej tarczy antykryzysowej. Przedsiębiorcy mogą uzyskać gwarancje w **bankach kredytujących** – zarówno komercyjnych jak i spółdzielczych – które podpisały z **Bankiem Gospodarstwa Krajowego odpowiednie umowy o współpracy**.

Gwarancje udzielane przez BGK z FGP stanowią **pomoc publiczną** w rozumieniu przepisów Komunikatu Komisji Europejskiej „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”.

Gwarancje będą **udzielane do 31 grudnia 2020 r.** i mogą zabezpieczać kredyty **udzielane od 1 marca 2020 r.**

Z gwarancji mogą korzystać **średnie i duże przedsiębiorstwa, niezależnie od branży**.

System gwarancji BGK

Gwarancje z Funduszu Gwarancji Płynnościowych (2/4)

Ograniczenia w związku z wątpliwą sytuacją finansową kredytobiorcy

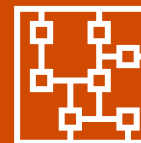
Jeśli na dzień:

31 grudnia 2019 r.	- Kredytobiorca znajdował się w trudnej sytuacji w rozumieniu odpowiedniego rozporządzenia Komisji (UE) - Kredytobiorca posiadał ekspozycję kredytową zaliczoną w banku kredytującym do kategorii „zagrożone” lub w przypadku której zaistniały dowody utraty wartości zgodnie z MSSF9 i Rekomendacją R
1 lutego 2020 r.	- Kredytobiorca aplikował o kredyt i w wyniku weryfikacji jego zdolności kredytowej potwierdzonej wpisem w systemie banku (baza banku, baza BR, baza BIK), bank kredytujący wykluczył możliwość udzielenia kredytu temu kredytobiorcy - Bank kredytujący wypowiedział jakkolwiek ekspozycję kredytową kredytobiorcy - Kredytobiorca posiadał zadłużenie przeterminowane w banku kredytującym powyżej 30 dni, w kwocie przekraczającej 3 tys. zł - Kredytobiorca posiadał zaległości z tytułu podatków wobec Urzędu Skarbowego oraz zaległości z tytułu składek wobec ZUS/KRUS

Gwarancją BGK nie może być objęty kredyt udzielony takiemu kredytobiorcy

Ponadto gwarancją nie może zostać objęty kredyt udzielony kredytobiorcy, którego łączna kwota kredytów zabezpieczonych gwarancjami w ramach portfelowej linii gwarancyjnej PLG FGP w banku kredytującym i innych bankach przekracza 250 mln zł

Procedura udzielenia gwarancji spłaty kredytu

Objęcie kredytu gwarancją BGK następuje po łącznym spełnieniu następujących warunków formalnych oraz:

- posiadaniu przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej, potwierdzonej pozytywną oceną dokonaną przez Bank Kredytujący zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym Banku na dzień podjęcia decyzji kredytowej;
- przyjęciu przez Bank Kredytujący od Kredytobiorcy:
  - wniosku, na formularzu określonym przez BGK,
  - zabezpieczenia w formie weksła własnego in blanco, wraz z deklaracją wekslową.

System gwarancji BGK

Gwarancje z Funduszu Gwarancji Płynnościowych (3/4)

Maksymalna kwota kredytu objętego gwarancją BGK z FGP

Dla kredytów z terminem zapadalności po 31 grudnia 2020 r.

2x suma rocznych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych przez kredytobiorcę (wraz z ZUS) oraz kosztów osób pracujących na rzecz Kredytobiorcy, ale zatrudnionych przez podwykonawców kredytobiorcy **lub**

25% łącznych obrotów, rozumianych jako przychód netto ze sprzedaży towarów, usług i operacji finansowych, kredytobiorcy w 2019 r **lub**

Kwota zapewniająca pokrycie potrzeb płynnościowych na okres nie dłuższy niż 18 m-cy (średni przedsiębiorca) lub 12 m-cy (duży przedsiębiorca) od momentu udzielenia kredytu (na podstawie oświadczenia wraz z uzasadnieniem)

Dla kredytów z terminem zapadalności do 31 grudnia 2020 r.

Kwota kredytu może być wyższa niż kwota określona powyżej, o ile Kredytobiorca przedstawi **odpowiednie uzasadnienie**

„Restrukturyzacja kredytu” - wydłużenie okresu spłaty kredytu

- W przypadku braku zdolności kredytobiorcy do spłaty kredytu gwarantowanego przez BGK **bank kredytujący**, po dokonaniu wewnętrznej analizy, **może zmienić warunki spłaty kredytu** poprzez wydłużenie okresu spłaty
- Działanie to ma na celu wsparcie kredytobiorcy a zarazem uniknięcie postawienia kredytu w stan wymagalności lub złożenia wniosku o wypłatę gwarancji BGK
- Zmiana powyższych warunków spłaty kredytu nie może dotyczyć kredytu udzielonego kredytobiorcy korzystającemu z pomocy na ratowanie lub restrukturyzację lub będącego przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego
- W przypadku dokonania zmiany warunków spłaty kredytu objętego gwarancją BGK **maksymalny okres gwarancji wynosi 72 miesiące** od dnia udzielenia gwarancji z zastrzeżeniem, że gwarancja obejmuje okres nie dłuższy niż okres kredytu wydłużony maksymalnie o 3 miesiące.
- W przypadku wydłużenia spłaty kredytu objętego gwarancją **prowizja od gwarancji wzrasta** do poziomów od 0,4% do 1,60% w skali roku.

Prowizja

- Z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu BGK przysługuje opłata prowizyjna, płatna przez Kredytobiorcę z góry za cały okres, naliczona w przypadku kredytu: 1) odnawialnego - od kwoty udzielonej gwarancji limitu kredytu; 2) nieodnawialnego - od kwoty udzielonej gwarancji.
- Wysokość prowizji jest zróżnicowana w zależności od statusu przedsiębiorcy (średni lub duży) oraz okresu kredytowania i wynosi od 0,25% do 1,15% w skali roku.c

Średnie i duże przedsiębiorstwa

System gwarancji z Funduszu Gwarancji Płynnościowych (4/4)

Na możliwość i kwoty jakie będą możliwe do pozyskania w ramach finansowania z gwarancją BGK będą miały wpływ:

- ✓ Ogólny **poziom zadłużenia** Spółki przed kryzysem,
- ✓ **Ekspozycja** danego **banku** względem **klienta**
- ✓ **Zapadalność kredytów** (w szczególności zapadalność w 2020 r.)
- ✓ **Dostępność zabezpieczeń** (na potrzeby zabezpieczenia otwartej pozycji 20%)
- ✓ Realne **przeznaczenie** (np. sfinansowanie zapasów na rok) i uprawdopodobnione **źródło spłaty** (np. upłynnienie zapasów)

W przypadku jedynie przedłużania istniejących kredytów sytuacja jest najprostsza bo bank efektywnie zmniejsza swoją ekspozycję.

W przypadku prolongaty i zwiększenia bank też może efektywnie zmniejszyć swoją ekspozycję więc jego skłonność do dawania nowego finansowania może być większa bo z jednej stron zależy mu na poprawie i ustabilizowaniu sytuacji finansowej Spółki, z drugiej efektywnie może zmniejszyć swoją ekspozycję.

W przypadku jedynie pozyskiwania dodatkowego finansowania, gdzie nie ma możliwości objęcia gwarancją również części istniejącej ekspozycji, bank będzie podejmował decyzję na bazie w dużej mierze standardowej analizy zdolności kredytowej, co w przypadku spółek, które charakteryzowały się dużym poziomem zadłużenia przed wybuchem pandemii może skutecznie uniemożliwiać im pozyskanie finansowania bankowego.

Zasadniczo, program miał być przeznaczony dla istniejących **klientów banków**. Jednakże niektóre banki wykazują **chęć** rozważenia **udzielenia kredytów** z gwarancją BGK **również nowym klientom**. Z posiadanych przez nas informacji wynika, że trwa dyskusja pomiędzy bankami a BGK czy będzie to dozwolone.

W celu ubiegania się o finansowanie z gwarancją BGK, nawet w przypadku rozmów z obecnymi instytucjami finansującymi, niezbędne jest przygotowanie rzetelnego i kompletnego wniosku uwzględniającego pełen pakiet informacji w tym analizę wpływu COVID na obecną i przyszłą sytuację kredytobiorcy.

2

Dofinansowanie z PFR

- jak będzie wyglądała

aplikacja i na co zwrócić

uwagę?

Wsparcie dla przedsiębiorców oferowane przez Polski Fundusz Rozwoju

Celem Tarczy Finansowej PFR jest minimalizacja ryzyka masowej upadłości przedsiębiorstw oraz zwolnień pracowników w związku z epidemią COVID-19

Ponad 25 mld złotych na wsparcie dużych firm

Warunki

- Aktywna działalność na dzień 31 grudnia 2019 r.
- **Brak** otwartego **postępowania upadłościowego, restrukturyzacyjnego** ani **likwidacyjnego**,
- **Brak zaległości** z płatnościami **podatków** i składek na **ubezpieczenia społeczne**,
- **Rezydencja** podatkowa na terytorium **RP** lub przyjęcie zobowiązań wobec PFR np. inwestycyjnych
- Zdolność kredytowa nie stanowi warunku udzielenia subwencji
- Roczny obrót >50 mln euro lub suma bilansowa >43 mln euro oraz zatrudnienie >249 pracowników
- **25% spadek przychodów** w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r. lub **brak płatności** z tytułu sprzedaży >25% należności lub **brak zdolności produkcji** lub **świadczenia usług** lub **brak dostępu do rynku kapitałowego** lub **limitów kredytowych** lub uczestnictwo w **Programie Sektorowym**

Forma wsparcia

- **Finansowanie płynnościowe** (pożyczki, obligacje, skup należności lub wierzycelności lub gwarancje) na **okres 2 lat (+ rok)** w kwocie prognozowanej luki płynności na **regulowanie bieżących płatności do 1 mld zł – łącznie 10 mld PLN**
- **Finansowanie preferencyjne** (umarzane do 75% pożyczki preferencyjne, ale nie więcej niż wysokość strat) na **okres 3 lat (+ rok) do 750 mln zł**, w przypadku **straty gotówkowej na sprzedaży** lub **wzrostu zadłużenia** do poziomu który zagraża stabilności finansowej – **łącznie 7,5 mld PLN**
- **Finansowanie inwestycyjne** (udziały, akcje, warranty subskrypcyjne, obligacje lub pożyczki zamienne na akcje) o wartości **do 1 mld zł – łącznie 7,5 mld PLN**
- **Warunkiem uzyskania finansowania inwestycyjnego** jest dodatkowo przedstawienie **wieloletniej strategii** lub **planu restrukturyzacji**, uwiarygadniającej osiągnięcie rentowności finansowej; **projekcji finansowych** (w przypadku pomocy publicznej również **wyliczenie strat** na skutek COVID-19; oraz **pozytywny wynik due diligence** lub **confirmatory due diligence**)

Dodatkowe kwestie

- **Warunkiem uzyskania finansowania preferencyjnego i inwestycyjnego** jest dodatkowo przedstawienie **wieloletniej strategii** lub **planu restrukturyzacji**, uwiarygadniającej osiągnięcie rentowności finansowej; **projekcji finansowych** (w przypadku pomocy publicznej również **wyliczenie strat** na skutek COVID-19; oraz **pozytywny wynik due diligence** lub **confirmatory due diligence**)
- Analizy biznesowe i dokumentacja prawna zostanie podzlecona przez PFR zewnętrznym firmom
- Oczekiwane są **przesunięcia kwot pomiędzy poszczególnymi instrumentami** finansowania w zależności od zainteresowania/potrzeb wnioskujących
- **Finansowanie płynnościowe nie stanowi pomocy publicznej**

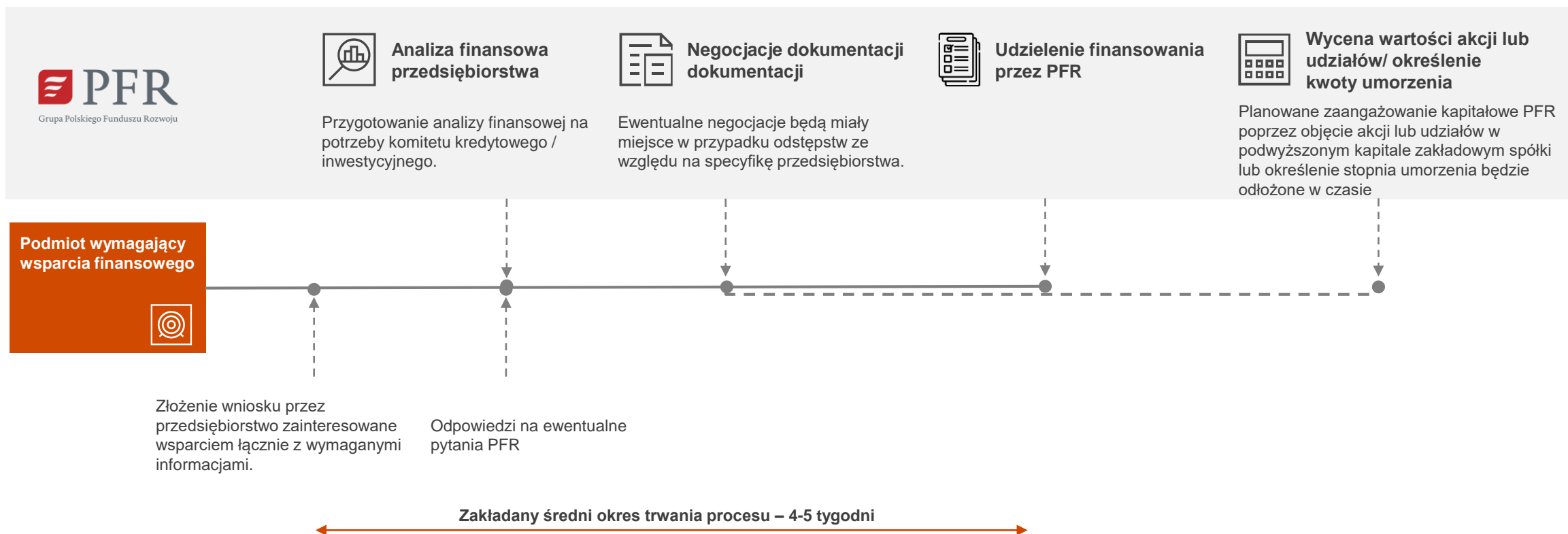

Uzyskanie wsparcia wymagać będzie przygotowania wniosku składanego bezpośrednio do PFR

Etapy rozpatrywania wniosków przez PFR

Uproszczone procedury pozwolą na szybsze przyznawanie finansowania w szczególności niezbędnej do finansowania kapitału obrotowego

Przygotowywanie informacji niezbędnych do złożenia wniosku (1/2)

Dostarczenie pełnej i rzetelnej dokumentacji zwiększy szanse na szybką i pozytywną decyzję

Obszar	Podstawowe pytania	Wymagane informacje
Opis przedsiębiorstwa	• Czym zajmuje się przedsiębiorstwo? • Kto nim zarządza? • Na jakim rynku działa i jaka jest jego pozycja? • Jacy są kluczowi partnerzy handlowi? • Jakie są główne ryzyka?	Krótką charakterystyką przedsiębiorstwa obejmującą: • Historię przedsiębiorstwa • Prezentację członków Zarządu (krótkie notki biograficzne) • Opis rynku, na którym funkcjonuje przedsiębiorstwo wraz z podstawowymi parametrami (wielkość, dynamika, pozycja konkurencyjna) • Wielkość i strukturę sprzedaży, udział rynkowy; strukturę kosztów z podziałem na linie biznesowe i ich opisem • Opis kluczowych dostawców oraz klentów • Główne ryzyka działalności przedsiębiorcy
Analiza historycznych sprawozdań finansowych	• Jaka była historyczna rentowność przedsiębiorstwa oraz jak wyglądała jego sytuacja finansowa? • Jak bardzo jest zadłużone? • Jak przedsiębiorstw zarządza gotówką oraz jaka jest płynność?	Analiza historycznych danych finansowych za ostatnie 2 lata i pierwszy kwartał 2020 (z por. do I kw. 2019 r.) na poziomie sprawozdań finansowych, w tym: • Analiza wielkości i dynamiki przychodów • Analiza rentowności na poziomie EBIT, EBITDA, wynik netto wraz z komentarzem (marżowość sprzedaży plus inne ustalone wskaźniki) • Analiza sytuacji finansowej w tym wielkości i struktury aktywów oraz struktury finansowania (w tym analiza zadłużenia oraz uzgodnionych wskaźników zadłużenia np. DN/EBITDA, D/E) • Analiza przepływów pieniężnych oraz bieżącej płynności przedsiębiorstwa (wsk. płynności oraz uzgodnione wskaźniki np. DSCR)

Przygotowywanie informacji niezbędnych do złożenia wniosku (2/2)

Dostarczenie pełnej i rzetelnej dokumentacji zwiększy szanse na szybką i pozytywną decyzję

Obszar	Podstawowe pytania	Wymagane informacje
Analiza wpływu COVID na sytuację przedsiębiorstwa	Jak COVID wpłynął lub może wpłynąć na rentowność i sytuację finansową przedsiębiorstwa, jego płynność oraz działalność operacyjną?	Określenie wpływu COVID na: - Spadek przychodów i EBITDA przedsiębiorstwa - Działań podjętych lub planowanych przez przedsiębiorstwo dot. redukcji kosztów działalności (w tym analiza zatrudnienia oraz skali potencjalnych zwolnień) - Wpływu restrykcji na działalność operacyjną przedsiębiorstwa (ew. przestoje, reorganizacja wewn., zakłócenie procesów biznesowych/operacji) - Płynność finansową przedsiębiorstwa w tym ryzyko powstania zatorów płatniczych - Zagrożenie utrąty płynności / zagrożenie upadłością
Analiza luki finansowej / zapotrzebowania na finansowanie oraz zdolności do spłaty finansowania udzielonego przez PFR	- Ile nowego finansowania potrzebuje przedsiębiorstwo? - Czy i w jakim terminie przedsiębiorstwo będzie w stanie spłacić nowe finansowanie z PFR z uwzględnieniem dotychczasowego zadłużenia?	Na podstawie prognoz finansowych uwzględniających analizę scenariuszową wpływu COVID na działalność przedsiębiorstwa przeprowadzenie scenariuszowej: - Analizy zapotrzebowania na kapitał obrotowy - Analizy zapotrzebowania na środki pieniężne na pokrycie ewentualnych przejściowych strat finansowych (o ile wystąpią) - W konsekwencji określenia luki finansowej – potrzeb na finansowanie płynnościowe z PFR - Analizy wpływu COVID na kowenanty bankowe przedsiębiorstwa (przed i po ew. udzieleniu finansowania przez PFR) - Analizy zdolności przedsiębiorstwa do generowania nadwyżek pieniężnych umożliwiających spłatę finansowania z PFR z uwzgl. istniejącego długu w tym: - analiza założeń do projekcji długoterminowych (głównie: przychody, koszty, marżowość, KON, finansowanie) – reasonable check założeń przyjętych w prognozach - analiza przepływów oraz wskaźników finansowych w okresie prognozy (zadłużenie, płynność, DSCR) - określenie zdolności do spłaty oraz potencjalnego terminu spłaty pożyczki z PFR (na podstawie DSCR i min. salda gotówki)

Wynikiem analizy finansowej będzie raport dla komitetu kredytowego/ inwestycyjnego PFR liczący ok 14-16 stron w formacie ppt

Zaangażowanie kapitałowe PFR

W ramach oszacowania wartości spółek na potrzeby objęcia udziałów/akcji PFR będzie korzystał głównie z metody mnożnikowej oraz metody skorygowanych aktywów netto

Metoda mnożnikowa

- Metoda Mnożników Rynkowych określa wartość rynkową wycenianego przedsiębiorstwa poprzez porównanie go do podobnych spółek, których akcje notowane są na giełdach papierów wartościowych. Analiza właściwych mnożników pozwala określić oczekiwania i percepcję inwestorów, a co za tym idzie, wyznaczyć wartość rynkową wycenianego przedsiębiorstwa.

EV = Baza / podstawa wyceny × Mnożnik

- Dług netto
- + Aktywa nieoperacyjne | Inne korekty
- = Wartość kapitałów własnych przed premią za kontrolę
- + Premia za kontrolę / dyskonto za brak płynności
- = **Wartość kapitałów własnych**

Metoda Skorygowanych Aktywów Netto

- Punktem wyjścia w wycenie Metodą Skorygowanych Aktywów Netto jest wycena bilansowa, która podlega odpowiednim korektom. Suma wycen poszczególnych składników aktywów składa się na łączną skorygowaną wartość aktywów. Od tej wartości odejmowana jest wartość skorygowanych rezerw i zobowiązań (kapitały obce), co daje w efekcie skorygowaną wartość aktywów netto, co przedstawia poniższa formuła:

$$W = (A+/-Ka) - (Z+/-Kz)$$

Pozostałe kwestie – metoda DCF

- Ze względu na szereg ograniczeń wynikających ze specyfiki obecnej sytuacji, w analizach związanych z szacunkiem wartości poszczególnych przedsiębiorstw **wykorzystywana przede wszystkim będzie metoda mnożnikowa i skorygowanych aktywów netto.**
- Wykorzystanie podejścia dochodowego w szczególności metody DCF będzie miało miejsce w specyficznych przypadkach jako że jest to najbardziej czasochłonna metoda wyceny przedsiębiorstwa mogąca negatywnie wpływać na tempo całego procesu decyzyjnego udzielenia finansowania. Wycena DCF wymaga szczegółowego przedyskutowania prognoz finansowych z wycenianym podmiotem, a w szczególności efektu COVID-19.

Relacja finansowania PFR względem pozostałych finansujących

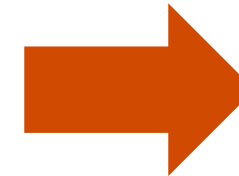
Należy spodziewać się, że PFR będzie próbował zabezpieczyć swoje interesy względem pozostałych finansujących

- > Środki oferowane przez PFR są stosunkowo niewielkie, porównując do skali problemu jakie mają za zadanie zaadresować.
- > Spodziewamy się, że PFR będzie chciał w istotny sposób zoptymalizować ich wykorzystanie, dlatego też zakładamy, że na ocenę zasadności udzielenia finansowania może wpływać stopień w jakim pozostali interesariusze będą partycypować w pokrywaniu problemów spółek, w tym:
  - W jakim stopniu dostępne jest finansowanie od właścicieli i na jakie ustępstwa właściciele mogą pójść?
  - Ograniczenia dystrybucji do właścicieli
  - Czy zarząd pokazuje swoje zaangażowanie przez redukcję swoich pensji
- > Możliwe oczekiwania PFR względem banków finansujących:
  - Podporządkowanie względem finansowania PFR (Np. podpisanie standstilli)
  - Zwiększenie/wydłużenie kwoty finansowania

Zakładana struktura „Sources&Uses”

Źródła:

- Finansowanie PFR
- Dodatkowe finansowanie bankowe (np. z gwarancją BGK)
- Pożyczka/finansowanie właścicielskie

Wykorzystanie:

- Pokrycie zwiększonych zapasów towarów i wyrobów gotowych
- Pokrycie wydatków na wynagrodzenia
- Pokrycie pozostałych kosztów operacyjnych

3

Prawno-podatkowe

aspekty pomocy

z BGK, PFR i FGŚP

Pozyskanie wsparcia – krok po kroku

- 1 ● **Złożenie wniosku** w instytucji odpowiadającej za realizację danego programu
- 2 ● **Otrzymanie decyzji o przyznaniu wsparcia** oraz **podpisanie umowy** z instytucją odpowiadającą za realizację danego programu
- 3 ● **Rozliczenie otrzymanego wsparcia** zgodnie z zasadami określonymi dla danej formy wsparcia oraz przyjętymi przez instytucję odpowiadającą za realizację danego programu (w tym niekiedy z możliwością częściowego umorzenia pomocy zwrotnej)

Przed aplikowaniem o wsparcie w związku z COVID należy pamiętać o tym, że większość instrumentów w tym zarówno gwarancje BGK oraz dofinansowanie z PFR stanowi pomoc publiczną i wiąże się z kilkoma istotnymi zagadnieniami z zakresu pomocy publicznej:

- 1) **dopuszczalnej kumulacji pomocy publicznej,**
- 2) **tzw. trudnej sytuacji na dzień 31.12.2019 r.**

Dofinansowanie z FGŚP

-
- Kryteria formalne
  - Udokumentowanie spadku obrotów
  - Zawarcie porozumienia
  - Przygotowanie dokumentacji do wniosku
  - Złożenie wniosku
  - Zawarcie umowy

Ważne kwestie:

- spadek obrotów można określać wartościowo lub ilościowo, co najmniej 15% spadku obrotów rok do roku (biorąc pod uwagę 2 następujące po sobie miesiące np. luty-marzec 2020 do luty-marzec 2019) lub 25% miesiąc do miesiąca (biorąc pod uwagę kolejne miesiące np. marzec 2020 do lutego 2020)
- porozumienie z pracownikami w zakresie przestoju lub obniżenia wymiaru czasu pracy
- do **1 300 zł + ZUS / mc** na pracownika w przestoju, do **2 079 zł + ZUS / mc** na pracownika w obniżeniu wymiaru czasu pracy, maksymalnie na 3 miesiące
- można pracowników podzielić na grup zawodowe i starać się o dofinansowanie do części z nich
- obniżenie wynagrodzenia w trakcie przestoju maksymalnie o 50%
- obniżenie wymiaru czasu pracy maksymalnie o 20%
- ochrona dofinansowanych miejsc pracy w czasie otrzymywania dofinansowania
- dofinansowanie z FGŚP nie stanowi pomocy publicznej

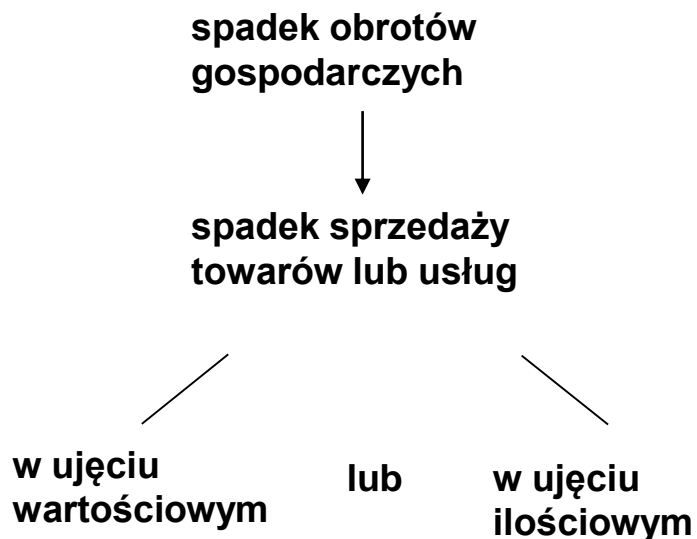

Spadek obrotów gospodarczych

Tarcza Finansowa PFR jest przeznaczona m.in. dla przedsiębiorców, którzy odnotowują **spadek obrotów gospodarczych** (w rozumieniu art. 15g Tarczy Antykryzysowej) o **co najmniej 25% w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r.** w porównaniu do:

- poprzedniego miesiąca, lub
- analogicznego miesiąca ubiegłego roku.

2. Przedsiębiorcy, którzy spełniają jeden z poniższych warunków:
- odnotowują spadek obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży), o co najmniej 25% w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca lub analogicznego miesiąca ubiegłego roku w związku z zakłóceniami w funkcjonowaniu gospodarki na skutek COVID-19. Przez spadek obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży) należy rozumieć spadek sprzedaży towarów lub usług w rozumieniu art. 15g ust. 9 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374, późn. zm.);
  - utracili zdolność produkcji lub świadczenia usług albo odbioru produktów lub usług przez zamawiających w związku z brakiem dostępności komponentów lub zasobów w związku z COVID-19;
  - nie otrzymują płatności z tytułu sprzedaży na skutek COVID-19 w kwocie przekraczającej 25% należności;
  - z powodu zakłóceń w funkcjonowaniu rynku finansowego nie mają dostępu do rynku kapitałowego lub limitów kredytowych w związku z nowymi kontraktami;
  - są uczestnikami Programów Sektorowych w związku z COVID-19;

Odwołanie do art. 15g Tarczy Antykryzysowej pozwala opierać się na dotychczas wypracowanej praktyce interpretacyjnej, pozostawiając jednak dotychczasowe dylematy co do źródła wykazania spadku obrotów:

- księgi rachunkowe spółki
- deklaracja JPK

Co już wiemy?

Wg informacji z PFR podstawą weryfikacji wniosków i oświadczeń, które wpływają na przyznanie subwencji i jej wysokość będą rejestry publiczne.

Niezbędna do otrzymania subwencji będzie np. pozytywnie zweryfikowana informacja o obrotach pochodzących z deklaracji VAT.

Deklaracja VAT-7 za marzec oraz VAT-7K za I kw. 2020 r. – można składać od 1 kwietnia

Deklaracja VAT-7 za kwiecień – można składać od 1 maja

Źródło: <https://pfr.pl/tarcza.html>

Rezydencja podatkowa i Beneficjent rzeczywisty [1/2]

Rezydencja podatkowa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz kryterium **Beneficjenta rzeczywistego** jest jednym ze wstępnych warunków skorzystania z Tarczy Finansowej PFR

Przedsiębiorca: (i) który, posiada rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, (ii) który jest zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz (iii) którego główny beneficjent rzeczywisty, w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1) Ustawy AML nie posiada rezydencji podatkowej w tzw. „rajach podatkowych” w rozumieniu Konkluzji Rady UE w sprawie zrewidowanej listy państw nie współpracujących w celach podatkowych (2020/C 64/03). Odejście od tej zasady możliwe jest w sytuacji zobowiązania Beneficjenta Programu i/lub jego głównego beneficjenta rzeczywistego do przeniesienia rezydencji podatkowej na teren Europejskiego Obszaru Gospodarczego w terminie do 9 miesięcy od dnia udzielenia finansowania w ramach Programu;

Źródło: Przewodnik Tarcza Finansowa, <https://pfr.pl/dam/pfr/documents/tarcza-antykryzysowa/PFR-Przewodnik-Tarcza-Finansowa.pdf>, dostęp z dnia 30.04.2020 r.

27.2.2020	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	C 64/11
ZAŁĄCZNIK I			
Unijny wykaz jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych			
1. Samoa Amerykańskie			
Samoa Amerykańskie nie stosuje żadnej automatycznej wymiany informacji finansowych, nie podpisało ani nie ratyfikowało, nawet poprzez jurysdykcję, której jest terytorium zależnym, wielostronnej konwencji administracyjnej w sprawach dotyczących BEPS ani nie			
2. Kajmany	C 64/12	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
Kajmany nie wprowadziły nowego inwestowania.			
3. Fidżi			
Fidżi nie jest członkiem Ś nie ratyfikowało wielostronnej konwencji administracyjnej w sprawach dotyczących BEPS ani nie			
4. Guam			
Guam nie stosuje żadnej jurysdykcji, której jest terytorium zależnym, wielostronnej konwencji administracyjnej w sprawach dotyczących BEPS ani nie			
5. Oman			
Oman nie stosuje żadnej konwencji OECD o wzajemnej wymianie informacji w sprawach podatkowych.			
6. Palau			
Palau nie prowadzi żadnej konwencji OECD o wzajemnej wymianie informacji w sprawach podatkowych.			
7. Panama			
Od Światowego Forum Pracej, które nie spełnia (ani tej kwestii).			
8. Samoa			
Samoa stosuje szkodliwy Ponadto Samoa zobowiązuje się do			
9. Seszele			
Seszele stosują szkodliwe			
10. Trynidad i Tobago			
Trynidad i Tobago nie przystąpił do Wymiany informacji w sprawach podatkowych, ani nie ratyfikował			
11. Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych			
Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych nie stosują żadnej automatycznej wymiany informacji finansowych, nie podpisało ani nie ratyfikowało, nawet poprzez jurysdykcję, której jest terytorium zależnym, wielostronnej konwencji administracyjnej w sprawach podatkowych, ze zmianami, stosują szkodliwe preferencje, nie zobowiązały się do stosowania minimalnych standardów dotyczących BEPS ani do tego kwestiami.			
12. Vanuatu			
Od Światowego Forum Pracej, które nie spełnia (ani tej kwestii).			

27.2.2020	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	C 64/13
ZAŁĄCZNIK II			
Aktualny stan współpracy z UE w odniesieniu do zobowiązań podjętych przez jurysdykcje współpracujące w celu wdrożenia zasad dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych			
1. Przejrzystość			
1.1. Zobowiązanie do wdrożenia organami, albo poprzez umowę	C 64/14	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 27.2.2020
Następującej jurysdykcji, która wymienia informacje ze wszystkich 2020 r.:			
Turcja			
Następującej jurysdykcji, która wymienia informacje ze wszystkich 2020 r.:			
Anguilla, Turcja			
Następujący kraj rozwijający się do końca 2019 r., oczekuje na do Celów Podatkowych.			
Botswana			
Następującej jurysdykcji, która wymienia informacje ze wszystkich 2020 r.:			
Bośnia i Hercegowina, Botswana			
Następującej jurysdykcji, która wymienia informacje ze wszystkich 2020 r.:			
2. Sprawiedliwe opodatkowanie			
2.1. Istnienie szkodliwych systemów			
Następującej jurysdykcji, która wymienia informacje ze wszystkich 2020 r.:			
Saint Lucia			
Następującym jurysdykcjom, które do końca 2019 r., lecz którym wymienia informacje ze wszystkich 2020 r.:			

Rezydencja podatkowa i Beneficjent rzeczywisty [2/2]

W przypadku sp. z o.o. oraz spółki akcyjnej nienotowanej na giełdzie (spółki akcyjne notowane na giełdzie posiadają obowiązek ujawniania beneficjentów), może to być osoba fizyczna, która m.in.:

- jest **udziałowcem lub akcjonariuszem**, której przysługuje prawo własności **więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji** tej osoby prawnej,
- dysponuje **więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym**,
- **sprawuje kontrolę** nad osobą prawną lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności **więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji**, lub łącznie dysponującą więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie klienta,
- **sprawuje kontrolę ze względu na bycie jednostką dominującą**,
- **zajmuje wyższe stanowisko kierownicze** (w przypadku braku możliwości wskazania powyższych oraz niestwierdzenia podejrzeń prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu).

Kumulacja pomocy publicznej

Przy każdorazowym skorzystaniu ze wsparcia na łagodzenie skutków COVID-19 konieczna jest dodatkowa analiza:

Czy dany instrument stanowi pomoc publiczną

JEŻELI TAK >

- 1) Kalkulacja dotychczasowej pomocy publicznej
- 2) Stosowanie limitu 800 tys. EUR lub innego (np. de minimis)

W sytuacji, gdy udzielenie nowej pomocy spowodowałoby przekroczenie dopuszczalnego limitu organ, do którego zwrócił się przedsiębiorca, zobowiązany jest **odmówić udzielenia takiej pomocy**.

Świadome przekroczenie limitu oznacza konieczność **zwrotu niesłusznie pobranej pomocy wraz z odsetkami**.

Do czasu dokonania zwrotu nie może zostać przyznana żadna nowa pomoc publiczna oraz wypłacona pomoc dotychczas przyznana

Wytyczne w zakresie kumulacji pomocy publicznej są publikowane przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

https://www.uokik.gov.pl/covid19_a_pomoc_publiczna.php#faq3972

Przedsiębiorstwo w trudnej sytuacji [1/2]

Pomoc publiczna (np. gwarancje z BGK) nie może zostać przyznana przedsiębiorstwom, które znajdowały się w trudnej sytuacji **na dzień 31 grudnia 2019 r.**

Przesłanka	Kogo dotyczy?
1) W wyniku odliczenia od rezerw (i wszystkich innych elementów uznawanych za część środków własnych przedsiębiorstwa) zakumulowanych strat powstaje ujemna skumulowana kwota, która przekracza połowę subskrybowanego kapitału zakładowego: • kapitał zapasowy + kapitał z aktualizacji wyceny + pozostałe kapitały rezerwowe + niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych + wynik finansowy netto < 0 oraz • (kapitał zapasowy + kapitał z aktualizacji wyceny + pozostałe kapitały rezerwowe + niepodzielony wynik lat ubiegłych + wynik netto) > ½ kapitał podstawowy	Spółka akcyjna, spółka z o.o. lub spółka komandytowo-akcyjna (inne niż MSP, które istnieją od mniej niż trzech lat)
2) Ponad połowa kapitału wykazanego w sprawozdaniach finansowych została utracona w efekcie zakumulowanych strat	Spółka jawna, spółka komandytowa (inne niż MSP, które istnieją od mniej niż trzech lat)
3) Zbiorowe postępowanie w związku z niewypłacalnością lub spełnianie kryteriów by zostać objętym zbiorowym postępowaniem w związku z niewypłacalnością na wniosek jej wierzycieli	Wszystkie przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo w trudnej sytuacji [2/2]

Przesłanka	Kogo dotyczy?
4) Otrzymanie pomocy na ratowanie i niespłacenie do tej pory pożyczki ani niezakończenie umowy gwarancyjnej lub otrzymanie pomocy na restrukturyzację i ciągłe podleganie planowi restrukturyzacyjnemu	Wszystkie przedsiębiorstwa
5) W ciągu ostatnich dwóch lat: • księgowy stosunek wartości kapitału obcego (pożyczki, kredyty, leasing finansowy, wyemitowane papiery dłużne) do kapitału własnego tego przedsiębiorstwa przekracza 7,5 oraz • EBITDA (wynik na działalności operacyjnej + amortyzacja), podzielona przez odsetki tego przedsiębiorstwa wynosi poniżej 1,0	Inne niż MSP

4

Finansowanie
w trakcie COVID-19

i po stabilizacji sytuacji

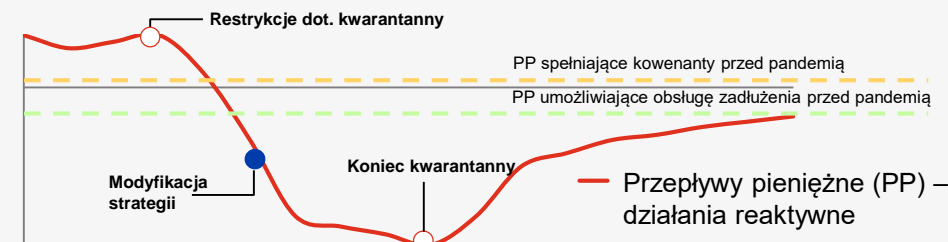
Podjęcie instytucji finansowych do kwestii finansowania w obecnych warunkach

Instytucje finansowe wykazują wyrozumiałość do swoich klientów, ale jednocześnie istotnie ograniczają akcje kredytową dla nowych klientów

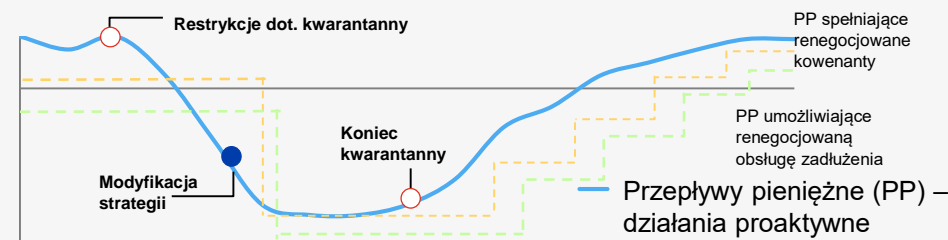
- W ostatnich tygodniach obserwujemy wstrzymanie aktywności banków komercyjnych w zakresie udzielania nowego finansowania i refinansowania, oraz skupienie się banków na działaniach w ramach istniejących portfeli kredytowych.
- Banki oczekują zwiększonego raportowania od swoich klientów aby być w stanie ocenić „skalę zniszczeń” w swoim portfelu kredytowym
- W większości przypadków, zgodnie z rekomendacją ZBP kredytobiorcy mogą liczyć na zawieszanie spłat i wydłużanie istniejących ekspozycji przy czym nie jest wiadome, jak tego typu działania będą rzutowały na dalsze relacje kredytobiorca-bank
- Kontynuowane są jedynie procesy które przed wybuchem epidemii były bardzo zaawansowane oraz te na które dotyczą spółek, na których sytuację COVID-19 nie miał znaczącego wpływu
- Rynek bankowy boryka się ze zwiększonym kosztem płynności co przekłada się na oczekiwanie zwiększenia oprocentowania w ramach przedłużania istniejących kredytów
- Mimo trwającej pandemii i trudnościami z określeniem kiedy bezpośrednie skutki pandemii przestaną oddziaływać na biznes banki deklarują chęć powrotu do rozmów o nowym finansowaniu od początku II półrocza b.r.
- Zasadniczo zamknięty jest też publiczny rynek pierwotny zarówno obligacyjny jak i kapitałowy. Naszym zdaniem ta sytuacja nie zmieni się w średnim terminie

Wpływ współpracy na linii Kredytobiorca – Wierzyciel na maksymalizację ich wartości

1 Brak współpracy prowadzący do utraty wartości

2 Renegocjacje warunków finansowania dla utrzymania wartości

Rynek bankowy w następstwie kryzysu stanie się bardziej selektywny, więc kluczem będzie dobre przygotowanie się do procesu pozyskania finansowania/refinansowania

Odpowiednia strukturyzacja procesu jest kluczem do bankowości

- > Zapewne nie wszystkie przedsiębiorstwa będą mogły skorzystać ze wsparcia Państwa w dostępie do finansowania zewnętrznego, a w sytuacji podwyższonego ryzyka w gospodarce banki będą podchodziły ostrożnie nawet do dobrze zarządzanych przedsiębiorstw ze stabilnym profilem działalności.
- > Kluczowe czynniki sukcesu w procesach pozyskania finansowania i refinansowania uprawiającej sukces transakcji:

Szerokie wyjście na rynek w celu budowy presji konkurencyjnej:

- Nie skupianie się jedynie na obecnych finansujących
- Wyjście do możliwie szerokiego grona instytucji finansowych
- Poszukiwanie alternatywnych form finansowania

Odpowiednie przygotowanie do procesu:

- Prezentacja działalności, planów i strategii Spółki oraz kwestii rynkowych w profesjonalny sposób
- Potwierdzenie strategii Spółki na liczbach w ramach elastycznego modelu finansowego opartego o realistyczne założenia
- Przemyślenie oczekiwań wobec banków (w formie termsheet finansowania)

Ciekawą alternatywą dla Polskiego rynku bankowego będą międzynarodowe fundusze dłużne

Fundusze dłużne oferują elastyczność która może być przydatna w obliczu kryzysu

- W obecnej sytuacji fundusze dłużne mogą być ciekawą alternatywą dla banków – są w stanie zaakceptować wyższe ryzyko oraz zaoferować bardziej elastyczne warunki kredytowe przy konkurencyjnym koszcie finansowania.
- Obecnie fundusze udzielające finansowania od 20 mln EUR dysponują niezalokowanym kapitałem (tzw. *dry powder*) w wysokości ponad 45 mld EUR, i w dużej mierze są w stanie udzielać finansowania nawet w sytuacjach kryzysowych.
- Uważamy, że ze względu na swoją elastyczność fundusze dłużne będą jednymi z pierwszych którzy wrócą aktywnie na rynek finansowania .

Przykładowe fundusze dłużne zainteresowane inwestycjami na Polskim rynku:

Ares	H.I.G.	Five Arrows	Macquarie
Deutsche Bank Private Debt	Tikehau Capital	Park Square Capital	Goldman Sachs Private Debt
EQT	CVC	M&G	Kartesia
RiverRock	TPG	Investec	Proventus

Główne zalety długu prywatnego

Wyższy apetyt na ryzyko – fundusze dłużnej nie podlegają regulacjom kapitałowym odnoszących się do banków, dzięki czemu mogą partycypować w mniej oczywistych finansowaniach.

Elastyczność – mniej kowenantów i lżejsza amortyzacja zapewniają większą elastyczność w prowadzeniu biznesu niż w przypadku długu bankowego.

Szybszy proces – w przeciwieństwie do banków, fundusze są w stanie przeprowadzić całość transakcji w ciągu 6-8 tygodni znacznie skracając proces finansowania.

Mniej formalności – mniejsze wymogi informacyjne w okresie kredytowania oznaczają mniej raportowania.

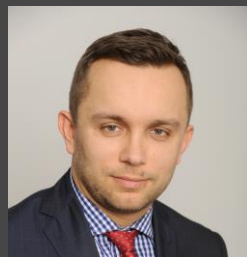
Przykładowe parametry finansowania

Marże	6-10% p.a.
Dostępne waluty	Przeważnie EUR, USD, GBP, niektóre fundusze udzielają finansowania w PLN
Profil amortyzacji	Pomiędzy 5-8% rocznie lub brak
Przykładowe kowenanty	Zazwyczaj tylko DN/EBITDA (nawet do 6.0x przy transakcjach lewarowanych)

Dziękujemy

Jacek Socha
Partner
Wiceprezes PwC
jacek.socha@pwc.com

Grzegorz Borodiuk
Wicedyrektor
grzegorz.b.borodiuk@pwc.com

Grzegorz Kuś
Wicedyrektor
grzegorz.kus@pwc.com

© 2020 PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. All rights reserved.

Name "PwC" included in this document refers to PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., company being part of PricewaterhouseCoopers International Limited network, consisting of firms which are separate legal entities.